© Український журнал клінічної та лабораторної медицини, 2009
УДК 615.218: 339.33

Дослідження арсеналу лікарських засобів антиалергійної дії на вітчизняному оптовому ринку

О.П.Гудзенко, К.І.Козицька

Луганський державний медичний університет,
кафедра технології ліків, організації та економіки фармації
Луганськ, Україна

У роботі представлені результати досліджень асортименту лікарських препаратів антиалергійної дії на оптовому фармацевтичному ринку у динаміці за три роки. Встановлено, що за кількістю пропозицій у досліджуваному періоді значно переважають препарати іноземного виробництва. За пропозиціями від оптових фірм визначені лідируючі позиції для торговельних назв протиалергійних лікарських засобів, а також фірм-виробників, що поставляють дані препарати на фармацевтичний ринок.

Ключові слова: антиалергійні лікарські засоби, маркетингові дослідження, оптовий фармацевтичний ринок, динаміка арсеналу препаратів.

ВСТУП

Алергічні захворювання — одна з актуальних проблем сучасної медицини. Необхідність пильної уваги до них диктується постійним зростанням захворюваності алергопатологіями, прогресуючим характером їх перебігу, ускладненнями, які деколи примушують хворих змінювати професію, а інколи навіть призводять до інвалідності [3, 5, 7, 9, 10].

Забруднення навколишнього середовища відходами промислового виробництва, несприятливі соціальні умови життя багатьох верств населення, зростання безконтрольного споживання лікарських препаратів, інтенсивне використання засобів дезінфекції у побуті та на виробництві, застосування пестицидів та гербіцидів у сільському господарстві, незбалансоване харчування, використання генетично модифікованих продуктів тощо — сукупній вплив даних факторів зумовлює сприятливі умови для значних алергійних навантажень на організм сучасної людини [2, 4, 6, 8, 11, 12]. Вищезазначене призводить до збільшення кількості споживання лікарських засобів протиалергійної дії. Отже, виникає потреба у наявності на фармацевтичному ринку достатнього арсеналу лікарських засобів для лікування алергійних патологій.

Метою роботи було дослідження пропонованих на оптовому фармацевтичному ринку України у 2006-2008 роках препаратів антиалергійної дії.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Предметом дослідження були дані прайслистів щотижневика «Аптека» та дайджесту журналу «Провізор» за 2006-2008 роки (III квартал). Об'єктами дослідження стали протиалергійні препарати, а саме антигістамінні лікарські засоби (АГЛЗ), мембраностабілізатори та антимедіаторні препарати (МС), глюкокортикостероїди (ГКС) [1]. Під час роботи використовували наступні методи: моніторинг, статистичний, логічний та графічний.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В результаті аналізу встановлено, що серед представлених на ринку препаратів антиалергійної дії спостерігалась тенденція зменшення кількості пропозицій від оптових фірм. Так, у 2006 році по даним препаратам налічувалось 3292 пропозиції, у 2007 р. — 3005, а у 2008 р. — 2424 пропозиції. Тобто кількість оптових фірм, що пропонували антиалергійні препарати, у 2007 році по відношенню до 2006 р. зменшилась на 8,72%, а у 2008 році по відношенню до 2007 р. — на 19,33%. Середня кількість пропозицій від оптових фірм, що характерна для

ТАБЛИЦЯ 1

Динаміка кількості пропозицій за протиалергійними препаратами, представленими на вітчизняному оптовому ринку у 2006-2008 роках

Фармако-терапевтична група	Міжнародних непатентованих назв			Торговельних назв			Форм випуску		
	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.
АГЛЗ	19	20	20	59	59	62	110	110	111
МС	4	5	5	15	16	15	25	26	24
ГКС	16	17	17	81	91	90	145	157	155
Всього:	39	42	42	155	166	167	280	293	290

одного протиалергійного препарату, становила 11,76 у 2006 році, 10,26 і 8,36 у 2007 та 2008 роках відповідно. Співвідношення між пропозиціями іноземного та вітчизняного виробництва у досліджуваному періоді відрізнялося відносною стабільністю та складало у 2006 році 67,07% і 32,93%; у 2007 р. — 69,32% і 30,68%, а у 2008 р. — 65,92% та 34,08%.

Розподіл пропозицій протиалергійних препаратів згідно з їх фармакотерапевтичними групами в аналізований період за міжнародними непатентованими назвами, торговельними назвами та формами випуску представлений у табл. 1.

З даних, наведених у табл. 1, видно, що у 2008 році у порівнянні з 2006 роком приріст за загальною кількістю міжнародних непатентованих назв протиалергійних препаратів дорівнює 7,69%, для торговельних назв цей показник становить 7,74%, форм випуску — 3,57%.

Виходячи з загальної кількості пропозицій за протиалергійними препаратами (з урахуванням усіх фармакотерапевтичних груп) у 2006-2008 роках, нами був сформований рейтинг фірм-виробників, до складу якого у 2006 р. увійшло 53 іноземних та 24 вітчизняних компанії, у 2007 р. — 57 іноземних і 23 вітчизняних фірми та у 2008 р. — 60 і 21 компанії відповідно. Згідно даних кожного аналізованого року була побудована десятка фірм-лідерів (табл. 2).

Як видно з даних, наведених у табл. 2, серед вітчизняних фірм-виробників лідируючу пози-

ТАБЛИЦЯ 2

Фірми-лідери за пропозиціями протиалергійних препаратів у 2006-2008 роках

Позиція у рейтингу	2006 рік		2007 рік		2008 рік	
	Фірма-виробник (країна)	Пропозицій (%)	Фірма-виробник (країна)	Пропозицій (%)	Фірма-виробник (країна)	Пропозицій (%)
1	Schering-Plough Corporation (США)	376 (11,42%)	Schering-Plough Corporation (США)	395 (13,14%)	Schering-Plough Corporation (США)	256 (10,56%)
2	Фармак (Україна)	271 (8,23%)	Фармак (Україна)	231 (7,69%)	Фармак (Україна)	248 (10,23%)
3	Jelfa (Польща)	243 (7,38%)	Дарниця (Україна)	189 (6,29%)	Дарниця (Україна)	158 (6,52%)
4	Дарниця (Україна)	233 (7,08%)	Jelfa (Польща)	176 (5,86%)	Jelfa (Польща)	138 (5,69%)
5	Hexal AG (Німеччина)	116 (3,52%)	GlaxoSmith Kline (Великобританія)	105 (3,49%)	GlaxoSmith Kline (Великобританія)	95 (3,92%)
6	EGIS (Угорщина)	113 (3,43%)	EGIS (Угорщина) Київмедпрепарат (Україна)	94 (3,13%)	Київмедпрепарат (Україна)	83 (3,42%)
7	GlaxoSmith Kline (Великобританія)	108 (3,28%)	Hexal AG (Німеччина)	93 (3,09%)	Нижфарм (Росія)	67 (2,76%)
8	Київмедпрепарат (Україна)	88 (2,67%)	Нижфарм (Росія)	90 (3,00%)	EGIS (Угорщина) Hexal AG (Німеччина)	62 (2,56%)
9	ДНЦЛЗ (Україна)	73 (2,22%)	Novartis Consumer Health S.A. (Швейцарія)	75 (2,50%)	IVAX-CR (Чеська Республіка)	61 (2,52%)
10	Novartis Consumer Health S.A. (Швейцарія)	71 (2,16%)	Zentiva (Чеська Республіка)	68 (2,26%)	Pfizer Inc (США)	54 (2,23%)

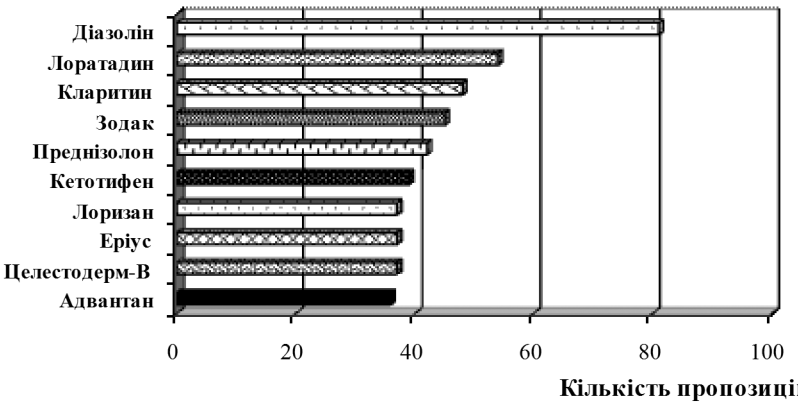

Рис. 1. Десятка лідерів торговельних назв лікарських засобів протиалергійної дії за кількістю пропозицій на оптовому ринку у 2008 році.

цію займало ВАТ «Фармак», яке серед загальної кількості компаній у досліджуваному періоді стабільно посідало друге місце рейтингу. Частка пропонованих препаратів іноземними фірмами-лідерами в загальній кількості пропозицій за протиалергійними препаратами у 2006 році складала 31,19%, у 2007 р. — 34,21% та у 2008 р. — 30,57%. Для вітчизняних виробників вищезазначені показники складали 20,20% у 2006 р., 17,11% і 20,17% у 2007 і 2008 роках відповідно.

На наступному етапі дослідження за кількістю пропозицій від оптових фірм були визначені лідируючі позиції для антиалергійних препаратів за їх торговельними назвами. Так, у 2006 році перші три позиції очолили наступні торговельні назви: діазолін, лоратадин та кетотифен, де кількість пропозицій склала 104, 80 та 66 відповідно. Першу позицію рейтингу у 2007 році також займав діазолін (76 пропозицій), друге та третє місце посіли целестодерм-В (69 пропозицій) та зодак (68 пропозицій). Для 2008 року була визначена десятка лідерів торговельних назв протиалергійних препаратів за кількістю пропозицій, яка представлена на рис. 1.

Як бачимо, за даними рис. 1, десятку лідерів торговельних назв за кількістю пропозицій у 2008 році також очолює діазолін, проте кількість оптових фірм, що пропонують цю торговельну назву, у порівнянні з 2006 роком зменшилась на 22,11%. Слід зазначити, що тенденція зниження кількості пропозицій від оптових фірм у 2008 році характерна для 83,87% торговельних назв антиалергійних препаратів у порівнянні з 2006 роком.

ВИСНОВКИ

1. На основі проведеного аналізу арсеналу антиалергійних препаратів на оптовому вітчизняному ринку за 2006-2008 рр. встановлено, що у 2008 р. для препаратів антиалергійної дії характерно зменшення кількості пропозицій від оптових фірм по відношенню до 2006 р. на 26,37%.

2. Досліджено номенклатуру антиалергійних препаратів у 2006-2008 рр. у розрізі міжнародних непатентованих назв, торговельних назв та форм випуску. Встановлено, що у 2008 році у порівнянні з 2006 р. приріст за загальною кількістю міжнародних непатентованих назв протиалергійних препаратів дорівнює 7,69%, торговельних назв — 7,74%, форм випуску — 3,57%.

3. Визначені фірми-лідери за кількістю пропозицій протиалергійних препаратів за три аналізовані роки. Встановлено, що першу позицію у рейтингу за досліджуваний період стабільно займала іноземна компанія «Schering-Plough Corporation», другу — вітчизняний виробник «Фармак», третє місце у 2006 р. належало іноземній фірмі «Jelfa», а у 2007 та 2008 роках — вітчизняній компанії «Дарниця».

4. Встановлені антиалергійні препарати, що займали лідируючі позиції за кількістю пропозицій у 2006-2008 рр. за їх торговельними назвами. Для 83,87% торговельних назв протиалергійних препаратів у 2008 році характерна тенденція зниження кількості пропозицій від оптових фірм у порівнянні з 2006 роком.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дроговоз С.М. Фармакология на ладонях. — Харьков: ООО «ПП «Плеяда», 2005. — 116 с.
2. Забродская Л.В. Аллергический ринит: что быстрее исцелит?// Здоров'я України. — 2007. - № 11-12. — С. 45.
3. Корицька І.В. Сучасні підходи до лікування алергічних захворювань // Здоров'я України. - 2008. — №3/1. — С. 60-61.
4. Охотникова Е.Н. «Аллергический марш»: связь поколений и эскалация аллергии у детей // Клініч-

на імунологія, алергологія, інфектологія. — 2008. — № 4(15). — С. 7-15.
5. Хаитов Р.М. Иммунология. / Хаитов Р.М., Игнатьева Г.А., Сидорович И.Г. — М., 2000. — 430 с.
6. Greaves M.V. Chronic urticaria // W. Engl. J. Med. — 1995. — Vol. 332. — P. 1767-1772.
7. Holgate S.T., Broide D. New targets for allergic rhinitis — a disease of civilization // Nature Reviews. — 2003. — Vol. 22. — P. 1-12.
8. Malkhou P. Food allergies: Present and future problems // Brussels: The UCB Institute of Allergy, 2000. — 110 p.
9. Rung-Weeke E. Pollen allergy and atmospheric pollution: Apropriate monitoring technology and clinical significance // Allergologie. — 1989. — Vol.12, Sondernum. — P. 59-62.
10. Sarlo K., Kirchner D. Occupational asthma and allergy in the detergent industry // Cur. Opin. Aller. Clin. Immunol. — 2002. — Vol. 2. — P. 97-102.
11. Strachan D.P. Family size, infection and atopy: the first decade of «hygiene hypothesis» // J. Allergy Clin. Immunol. — 1999. — Vol. 104. — P. 554-558.
12. Wahn V. What drives the allergic march? // Allergy. — 2000. — Vol. 55. — P. 591-599.

А.П.Гудзенко, Е.И.Козицкая. Исследование арсенала лекарственных средств антиаллергического действия на отечественном оптовом рынке. Луганск, Украина.

Ключевые слова: *антиаллергические лекарственные средства, маркетинговые исследования, оптовый фармацевтический рынок, динамика арсенала препаратов.*

В работе приведены результаты исследований ассортимента лекарственных препаратов антиаллергического действия на оптовом фармацевтическом рынке в динамике за три года. Установлено, что по количеству предложений в исследуемом периоде значительно преобладают препараты иностранного производства. По предложениям от оптовых фирм определены лидирующие позиции для торговых названий противоаллергических лекарственных средств, а также фирм-производителей, которые поставляют данные препараты на фармацевтический рынок.

A.P.Gudzenko, E.I.Kozitskaya. Arsenal of drugs with antiallergic action in the domestic wholesale market. Luhansk, Ukraine.

Key words: *antiallergic drugs, marketing researches, the wholesale pharmaceutical market, dynamics of an arsenal of drugs.*

In the article researches of drug's assortment with antiallergic action in the wholesale pharmaceutical market in dynamics for three years are resulted. It is established, that by quantity of offers in the investigated period drugs of foreign manufacture considerably prevail. Under offers from distributors in the lead positions for trading names of antiallergic drugs, and also firms-manufacturers which deliver the given drugs on the pharmaceutical market are defined.

Надійшла до редакції 4.06.2009 р.